

КОЛІСНІЧЕНКО В. В., СОКОЛОВ О. А. ПОБУДОВА СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ, ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ І ФІЗИЧНОГО СТАНУ КУРСАНТІВ ХНУВС УКРАЇНИ

Одним з основних компонентів підготовки курсантів в системі ВНЗ, які відносяться до силових структур, є їх висока фізична підготовленість. Рішення даного завдання істотно ускладнилося, що пов'язано із проведеною реорганізацією фізичного виховання в середній школі і в цілому його організації в довузівської фізичної підготовки молоді в державі. Рівень фізичної підготовленості абітурієнтів практично досяг гранично допустимих вікових норм. Це ставить питання про необхідність розробки науково обґрунтованих підходів побудови системи фізичної підготовки курсантів на період їх навчання у вузі.

Ключові слова: фізичний розвиток, біологічний вік, фізична підготовленість, фізичний стан.

KOLISNICHENKO V.V., SOKOLOV A. A. THE CONSTRUCTION OF A SYSTEM FOR MONITORING THE LEVEL OF PHYSICAL DEVELOPMENT, PHYSICAL PREPAREDNESS AND PHYSICAL CONDITION OF THE CADETS FROM KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY OF INTERNAL AFFAIRS IN UKRAINE

One of the main components of the training of cadets in the system of higher education that are related to power structures is their high level of physical training. The solution to this problem has become much more complex, which is associated with the ongoing reorganization of physical education in high school and in general of its organization in pre-College physical training of the youth in the state. The level of physical preparedness of students has almost reached the maximum allowable age. This raises the question about necessity of development of scientifically based approaches to construction of system of physical training the cadets during their University studies.

Keywords: physical development, biological age, physical fitness, physical condition.

УДК: 37.5032 (477)

В. В. ЛИТВИН,

науковий співробітник наукової лабораторії

з проблем забезпечення публічної безпеки і порядку ННІ № 3 НАВС

ЧИННИКИ, ЯКІ НЕГАТИВНО ВПЛИВАЮТЬ НА АДАПТАЦІЮ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Охарактеризовано загальні питання професійної адаптації. Зазначено основні чинники, які негативно впливають на період адаптації поліцейського до діяльності в підрозділах Національної поліції України.

Ключові слова. поліцейський, період адаптації, професіонал, кваліфікаційне зростання.

У період реформації усіх ланок правоохоронних органів України кардинальних змін зазнала структура Національної поліції України. На службу в органи Національної поліції в цьому році обрано більше 70 % представників різних професій. Тому, відразу виникає проблема професійного становлення особистості, яка є відображенням проблеми співвідношення особи та професії (діяльності) в цілому.

З початком служби в поліцейського розпочинається професійний розвиток особистості (набуття необхідних умінь, знань та навичок для успішного виконання професійно важливих завдань). Даний період в психологічній літературі поділяють на етап професійної адаптації та кваліфікаційне зростання поліцейського [1].

З психології праці відомо, що діяльність поліцейського характеризується великою інтелектуальною навантаженістю, екстремальністю та багатоплановістю поставлених завдань. З цього випливає те, що період адаптації до діяльності в підрозділах поліції в часових рамках може різнитись і займати більше трьох років. Та, потрібно враховувати при цьому певні чинники, які негативно впливають на позитивні результати періоду адаптації патрульного [3; с. 100].

Головними з чинників, які негативно впливають на період адаптації є:

- тенденція до вимивання з її лав професійного ядра, що призводить до втрати притаманних професійному середовищу правоохоронців цінностей, установок тощо;
- порушення процесу професійного становлення молодих працівників породжує дефекти їх професійної ідентичності;
- в наслідок порушення процесу передачі цінностей професійної спільноти досвідченими правоохоронцями молодим колегам відмічається заміщення їх соціокультурними цінностями (неоднорідними по змісту);
- пересічні громадяни потенційно розглядають працівників поліції як один з засобів вирішення політичних суперечностей в державі;
- взаємодія владних інституцій та системи правоохоронних органів характеризується відносинами притаманними для «суб'єкт-об'єктної» схеми;
- політична дійсність нашої держави дозволяє констатувати зміну орієнтирів в діяльності поліцейських в напрямку первинності моральних її підстав, всупереч вимогам верховенства права [2].

Молодим працівникам правоохоронних органів, що приходять для проходження служби в підрозділ «не надаються» для наслідування достойні зразки професійної культури та поведінки. Характер реалізації владних повноважень, як складової функціональних обов'язків правоохоронців в ситуаціях професійного спілкування з громадянами, певною мірою обумовлений наявністю чи відсутністю у них сталої узгодженості зовнішніх та внутрішніх компонентів професійної діяльності. Головним показником зазначеної узгодженості виступає рівень сформованості професійної ідентичності правоохоронця. Професійна ідентичність виступає регулятором професіогенеза працівника правоохоронних органів, що виконує стабілізуючу та перетворюючу функції. Стабілізуюча функція професійної ідентичності правоохоронця реалізується в процесі забезпечення необхідного рівня його професійного центризму та сталої професійно-ментальної позиції. Перетворююча функція забезпечує можливості для професійного саморозвитку правоохоронця та переструктуруванню, в разі необхідності в відповідь на зміни в соціальному середовищі, таких характеристик суб'єкта як професійна тотожність, цілісність та визначеність [2].

Також, серед основних причин досить тривалої адаптації працівника поліції до умов діяльності та кваліфікованого виконання професійних обов'язків, на нашу думку, можуть бути:

- відсутність необхідного життєвого досвіду;
- недостатня психологічна підготовка;

- недостатня розвиненість професійно важливих якостей, що сприяють встановленню психологічного контакту та підтриманню довірчих відносин. Недостатність життєвого досвіду обумовлена залученням до роботи співробітників, що належать за загальноприйнятою віковою періодизацією до віку ранньої дорослості (22 – 25 років), який сам по собі є психологічно напруженим та емоційно насиченим етапом соціалізації, що аж ніяк не сприяє прискореному формуванню професійної майстерності [3; с. 103].

Досить сильним психологічним чинником адаптації працівника поліції до діяльності, на нашу думку, є фактор підвищеної відповідальності за прийняте рішення. Він нерідко здатен викликати у молодих співробітників з досвідом роботи до одного року своєрідні психічні переживання. Це зумовлено тим, що відсутність необхідного досвіду викликає сумніви щодо правильності прийнятого рішення [3; с. 102].

Крім цього, як зазначає В. О. Лефтеров, сьогодні в органах Національної поліції України мають місце певні небажані явища і тенденції, що можуть негативно впливати як на якість адаптації та розвиток персоналу ОНП, збереження їх психічного та фізичного здоров'я, так і на загальні результати діяльності підрозділу. Зокрема, до них він відносить:

- «розмивання» професійного ядра в службах і підрозділах ОНП внаслідок високої плинності кадрів;
- невідповідність штатної чисельності особового складу реально існуючим і надалі зростаючим рівням завантаженості;
- зниження рівня довіри населення, «омолодження» злочинності, поява нових видів злочинів, зростання рівня професіоналізації криміналітету та екстремальності діяльності;
- підвищення, порівняно з минулим, вимог до фізичних і, головним чином до психологічних властивостей працівників;
- застаріла навчально-методична та організаційна основа підготовки та перепідготовки кадрів, з питань психології управління, що не відповідає вимогам професійної діяльності в ОНП у сучасних умовах;
- недостатня наукова розробленість проблем особистісного та професійного розвитку службовців, у тому числі щодо впровадження у систему підготовки кадрів та їх професійного зростання інноваційних, ефективних технологій навчання і розвитку;
- недостатня реалізованість розвивально-корекційного та профілактичного потенціалу системи психологічного забезпечення службової діяльності особового складу ОНП;
- неефективність та поверховість надання психологічної і соціальної допомоги працівникам ОНП у вирішенні їх службових та особистісних, сімейно-побутових негараздів і конфліктів [5, с. 57-58].

Слід зазначити, що робота позитивно впливає на людину, особливо на її особистісні характеристики. Але професійний розвиток деяких професій (в тому числі й діяльність патрульного) може здійснювати й негативний вплив на особу. Це пов'язано з тим, що умови діяльності можуть викликати певні психологічні деформації особистості, які негативно позначаються на показниках роботи. Так, на думку А. К. Маркової, при повторюванні складних та екстремальних ситуацій негативні зміни можуть накопичуватися в особистості та впливати на її повсякденну поведінку і спілкування, не пов'язане з роботою [4, с. 68]. Професійна деформація поліцейського може мати досить

своєрідні прояви в трудовій діяльності та впливати на різні сторони психологічної структури особистості. Цей процес може виникати як наслідок прогресивного розвитку певних рис характеру, пізнавальних процесів, навичок, мотивів через високу ступінь спеціалізації патрульного поліцейського [3; с. 102].

Отже, враховуючи вище наведенні аргументи, як висновок потрібно зазначити, що період адаптації до професійної діяльності є ключовим у формуванні особистості професіонала. Та, існує велика кількість чинників, які гальмують цей процес. Якщо ж процес адаптації уповільнюється або взагалі не відбувається, то можуть з'явитись певні проблеми в процесі виконання службових завдань, що впливає на ставлення поліцейського до професії в загальному (байдужість, навіть можливе звільнення через різні обставини). В подальшому це може призвести до такого явища, як професійна деформація. Тому, виникає вимога у налагодженні розвивально-корекційної діяльності підрозділів психологічного забезпечення в ОНП.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Адаптация сотрудников ОВД первого года службы URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/adaptatsiya-sotrudnikov-ovd-pervogo-goda-sluzhby>
2. Навчально-методичний комплекс «Психологія юридичної діяльності URL: <http://mediku.com.ua/nacionalena-akademiya-vnutrishnih-sprav-navchaleno-naukovij-in-v5.html> (дата звернення 2013р.)
3. Охріменко І. М. Особливості професійно-психологічного становлення працівника оперативного підрозділу ОВС // *Право та суспільство*. – 2007. – № 4. – С. 100 – 103.
4. Маркова А. К. Психология профессионализма. – М.: Наука, 1996. – 186 с.
5. Лефтеров В. О. До питання ефективності психологічних тренінгів / В. О. Лефтеров // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. - 2010. - Вип. 24-25. - С. 57-60. – URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2010_24-25_18

Надійшла до редколегії 09.04.2017

ЛИТВИН В. В. ФАКТОРЫ НЕГАТИВНО ВЛИЯЮЩИЕ НА АДАПТАЦИЮ ПОЛИЦЕЙСКОГО К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Охарактеризованы общие вопросы профессиональной адаптации. Указаны основные факторы, которые негативно влияют на период адаптации полицейского к деятельности в подразделениях Национальной полиции Украины.

Ключевые слова: полицейский, период адаптации, профессионал, квалификационное роста.

LYTVYN V. V. FACTORS THAT NEGATIVELY AFFECT THE ADAPTATION OF A POLICE OFFICER TO THE PROFESSION

The general issues of professional adaptation are characterized. The main factors that affect the period of adaptation of police officers to the activity in the units of the National police of Ukraine are mentioned.

Key words: the policeman, a period of adaptation, professional growth and skill.